

Rebecca Evans AC / AM
Y Dirprwy Weinidog Ffermio a Bwyd
Deputy Minister for Farming and Food

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Alun Ffred Jones AC
Cadeirydd Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

23 Rhagfyr 2014

Annwyl Alun

Diolch am eich llythyr dyddiedig 25 Tachwedd yn dilyn eich trafodaethau bwrdd crwn ar les anifeiliaid gyda rhanddeiliaid allweddol ar 5 Tachwedd 2014. Rwyf am ymateb i'r pwyntiau a godwyd yn y drefn y codwyd hwy gennych.

Rheoli Cŵn

Fe wyddoch bod Llywodraeth Cymru yn fodlon y byddai Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddau a Phlisma 2014 yn cyflawni nifer o'r darpariaethau y byddai'r Bil Rheoli Cŵn wedi'u cyflawni. I helpu awdurdodau lleol i ddeall agweddau rheoli cŵn y Ddeddf uchod, bu fy Swyddogion yn datblygu y canllawiau ar gyfer awdurdodau lleol. Y cydweithio rhwng Safonau Masnach Awdurdodau Lleol Cymru, Iechyd yr Amgylchedd a Swyddogion Llywodraeth Cymru a arweinodd at ddatblygu'r diagram llif gorfodi yn ogystal â helpu i brawffdarllen testun y canllawiau. Cafodd hyn ei gyflwyno i Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC), a ddywedodd y buasent yn dosbarthu'r canllawiau ac rwy'n amgáu copi er gwybodaeth ichi.

O ran yr hyfforddiant cyffredinol ar gyfer y Ddeddf uchod, rwy'n deall y bu hyfforddiant ar gael i awdurdodau lleol. Fy mwriad yw sicrhau ein bod yn cysylltu ein deddfwriaeth ddomestig a deddfwriaeth y DU fel ein bod yn gweithio ar y cyd. O dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, cyfrifoldeb yr awdurdodau lleol yw sicrhau bod eu staff yn derbyn yr hyfforddiant gywir i ddelio â throseddau o dan y ddeddfwriaeth honno.

Rwy'n nodi eich sylwadau ar gael perchnogion cŵn cyfrifol yng Nghymru, ac rwy'n parhau i wrriadu cyflawni'r gwaith hwn. Mae fy Swyddogion yn y broses o baratoi cynigion i'w

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Correspondence.Rebecca.Evans@wales.gsi.gov.uk

Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)

Printed on 100% recycled paper

hystyried gennyf, a byddaf yn rhoi'r newyddion diweddaraf i'r Pwyllgor maes o law. Gallaf gadarnhau y byddaf yn disgwyl i unrhyw gysylltiad o ran y gwaith adolygu i fod yn drawsbynciol, ac i gynnwys rhanddeiliaid yn y trydydd sector a'r sector cyhoeddus

Fel rhan o'r cynigion hyn, byddaf yn ystyried yr adroddiad Adolygiad Cyflym a gynhyrchwyd gan lechyd Cyhoeddus Cymru "Adolygiad Cyflym o Farwolaethau Plant o ganlyniad i Ymosodiadau neu Frathiadau gan Gŵn" a gwblhawyd yn ystod yr haf.

Coleri sy'n Rhoi Sioc Drydanol

Rydym wrthi'n trafod â lechyd Anifeiliaid Cymru a'r Grŵp Fframwaith Lles ar amrywiol faterion yn gysylltiedig â lles anifeiliaid. Bydd yn cynnwys gofyn eu barn am y ddeddfwriaeth bresennol o ddefnyddio coleri electronig ar gŵn a chathod. Bydd papur yn cael ei gyflwyno i'r Grŵp Fframwaith yn y Flwyddyn Newydd a bydd ar eu hagenda ar gyfer eu cyfarfod ym mis Mawrth.

Magu Cŵn

Fe wyddoch i'r Rheoliadau gael eu paratoi ar 9fed Rhagfyr. Maent yn dod i rym ar 30 Ebrill 2015. Rydym wedi parhau i gydweithio'n agos â'r awdurdodau lleol a'r trydydd sector i ddarparu'r Rheoliadau hyn.

Rydym wedi ymrwmo i godi safonau lles cŵn a chŵn bach sy'n cael eu cadw mewn sefydliadau magu, a chynhelir adolygiad o'r gyfradd staff: cŵn a byddwn yn adolygu effeithiolrwydd y Rheoliadau hyn, a'r broses o'u gorfodi wedi iddynt fod yn weithredol am flwyddyn.

Bu imi gyfarfod â'r prif randdeiliaid ar 5 a 6 Tachwedd, cyn i'r Rheoliadau ar fagu cŵn gael eu paratoi, ac roedd hyn yn cynnwys awdurdodau lleol a sefydliadau perthnasol eraill.

Microsglodynnu

Yn fy natganiad ar 22 Medi, dywedais na fyddai'r dyddiad o 1 Mawrth 2015, y dyddiad y dylid gosod microsglodyn ar bob ci yng Nghymru, yn debygol o fod yn bosibl. Mae'r gwaith o ddrafftio'r Rheoliadau yn parhau. Pan fyddant wedi'u cwblhau, ond cyn iddynt gael eu cyflwyno i'r Cynulliad Cenedlaethol, byddant yn cael eu cyflwyno i'r Comisiwn Ewropeaidd o dan y Cyfarwyddyd Safonau Technegol i'w hystyried. Bydd cyfnod segur o dri mis yna'n berthnasol. Felly, ar hyn o bryd, ni allaf roi amserlen benodol i chi, ond rwyf wedi ymrwmo i ddarparu'r newyddion diweddaraf o ran y datblygiadau.

Anifeiliaid Sycas

Mewn ymateb i gwestiwn llafar ar 26 Tachwedd, dywedais y byddem yn cefnogi gwaharddiad ar y defnydd o anifeiliaid gwyllt mewn sycas. Rwyf i gyfarfod â'r Arglwydd de Mauley i drafod datblygiadau ar ddeddfwriaeth arfaethedig ym Mhrydain yn y Flwyddyn Newydd.

Llochesi Anifeiliaid

Rwy'n cydnabod y gwaith da sydd wedi'i wneud ar baratoi yr adroddiad "yr achos dros Reoleiddio Sefydliadau Lles Anifeiliaid yng Nghymru". Byddaf yn ysgrifennu'n fuan at gadeirydd Rhwydwaith Lles Anifeiliaid Cymru, a'r Pwyllgor Deisebiadau ynghylch hyn ac anfonaf gopi o'm ymateb atoch er gwybodaeth.

Adnoddau ar gyfer awdurdodau lleol

Rwy'n nodi yr hyn a ddywedwyd gennych ar sicrhau adnoddau digonol i awdurdodau lleol i ddarparu swyddogaethau gorfodi lles anifeiliaid yn effeithiol. Codais hyn yn ddiweddar â chynrychiolydd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, nad oedd yn nodi unrhyw broblemau o ran adnoddau. Dywedwyd wrthyf bod awdurdodau lleol yn cydweithio'n agosach i wneud defnydd gwell o adnoddau ac arbenigedd. Hoffwn edrych ar hyn yn fanylach ond mae gan awdurdodau lleol gyfrifoldeb dros swyddogaethau lles anifeiliaid ble y gallant orfodi camau gweithredu.

Lladd heb stynio

Mae Rheoliad y Cyngor 1099-2009 - Diogelu Anifeiliaid Adeg eu Lladd, yn ei gwneud yn ofynnol i stynio anifeiliaid cyn eu lladd. Gellir "datgymhwyso" yr egwyddor hon mewn perthynas ag anifeiliaid sy'n cael eu lladd i fodloni gofynion crefyddol, yn ôl disgrisiwn awdurdodau cymwys o fewn pob Aelod Wladwriaeth. Cafodd y ddarpariaeth hon ei gweithredu o fewn Rheoliadau Domestig yng Nghymru (Lles Anifeiliaid Adeg eu Lladd (Cymru) 2014), yr Alban a Gogledd Iwerddon, ond nid yw Lloegr wedi cynnwys Rheoliadau yr UE mewn ddeddfwriaeth ddomestig hyd yn hyn, ac maent yn defnyddio deddfwriaeth gynharach sy'n caniatáu lladd heb stynio yn Lloegr. Gan bod Rheoliad yr UE 1099/2009 bellach yn cael ei weithredu yng Nghymru, bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi rhagor o ystyriaeth i les anifeiliaid adeg eu lladd.

Nid oes ymrwymiad cyfreithiol i gasglu data penodol ar gyfer lladd heb stynio o ladd-dai yng Nghymru. Fodd bynnag, mae'r data hyn wedi'u comisiynu gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd i hysbysu Llywodraeth Cymru o nifer yr anifeiliaid sydd wedi'u lladd heb eu stynio yng Nghymru. Nid oes gan Lywodraeth Cymru gynlluniau ar hyn o bryd i sicrhau bod y data hwn ar gael i'r cyhoedd oherwydd natur sensitif cyhoeddi data masnachol. Bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu'r data ac yn ystyried ei gyhoeddi ar ddyddiad priodol yn y dyfodol. Mae dau ladd-dy yng Nghymru sydd wedi'u cymhwyso i ladd heb stynio at ddibenion crefyddol.

Mae lles anifeiliaid yn un agwedd o'r maes polisi cymhleth a sensitif hwn. Mae'n ofynnol hefyd i Lywodraeth Cymru ystyried dyletswyddau a chyfrifoldebau cyfreithiol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Deddf Cydraddoldeb 2010. Hyd yn hyn, nid yw Llywodraeth Cymru wedi cynnal trafodaethau gyda rhanddeiliaid allanol.

Nid yw Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o unrhyw adolygiadau gwyddonol sy'n cael eu cynnal gan y Comisiwn Ewropeaidd ar ladd heb stynio yn benodol. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o astudiaeth gan y Comisiwn Ewropeaidd ar y cyfle i ddarparu cwsmeriaid â'r wybodaeth berthnasol ar stynio anifeiliaid. Mae hynny yn cynnwys ymarferoldeb labelu y dull o ladd. Rydym ar ddeall drwy gyfathrebu â chynrychiolwyr y DU ym Mrwsel fod y Comisiwn yn ystyried yr astudiaeth.

Bydd canfyddiadau'r astudiaeth, unwaith y byddant wedi dod i gasgliadau, yn darparu argymhellion i'r Aelod Wladwriaethau ar gyfer darpariaethau labelu yn y dyfodol. Gall yr adrannau perthnasol o fewn Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am lechyd Anifeiliaid a Lles, Polisi Bwyd, lechyd a Chymunedau a Threchgu Tlodi yna ystyried yr argymhellion a gyflwynwyd.

Gobeithio fy mod wedi ateb bob un o'ch cwestiynau a byddaf yn rhoi'r newyddion diweddaraf i'r Pwyllgor maes o law.

Yn gywir,

Rebecca

Rebecca Evans AC
Y Dirprwy Weinidog Ffermio a Bwyd